

**Vilniaus
universiteto
leidykla**

Lietuvos istorijos studijos

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

Studies of Lithuania's History

2023

Vol. 52

Published since 1992

Vilnius University Press
Vilnius, 2023

ISSN 1392-0448
eISSN 1648-9101

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

Lietuvos istorijos studijos

2023

52 tomas

Leidžiamas nuo 1992 metų

Vilniaus universiteto leidykla

Vilnius, 2023

The journal is published twice a year

Editorial Board

Editor-in-Chief

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilnius University (History 05 H)

Executive Secretary

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilnius University (History 05 H)

Editors:

Prof. dr. *Zenonas Butkus* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Borys Čerkas* The National Academy of Sciences of Ukraine,
Institute of History of Ukraine (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś* Nicolaus Copernicus University, Toruń / Scientific Centre
of the Polish Academy of Sciences in Vienna (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl* Göteborg University (History 05 H)
Prof. dr. *Robert Frost* University of Aberdeen, United Kingdom (History 05 H)
Prof. dr. *Arūnas Streikus* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Magnus Ilmjärv* Tallinn University (History 05 H)
Dr. *Neringa Klumbytė* Miami University, United States of America (Philosophy 01 H)
Prof. dr. *Mathias Niendorf* Ernst-Moritz-Arndt Universität Greifswald (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus* Vilnius University (Sociology 05 S)
Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas* Vilnius University (History 05 H)
Dr. *Darius Staliūnas* Lithuanian Institute of History (History 05 H)
Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski* Adam Mickiewicz University in Poznań (History 05 H)

Address:

Vilnius University Faculty of History
7 Universiteto St., LT-01513 Vilnius, Lithuania
E-mail: istorijos.studijos@gmail.com
<http://www.journals.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

The articles were reviewed by two experts

Included in:

BASE, CEEOL, CNKI, CORE, Dimensions, DOAJ Seal, EBSCO,
Google Scholar (h5-index 3; g5-index 4), HEAL link (Hellenic Academic Libraries Link),
JournalTOCs, Lituania, QOAM, ROAD, ScienceGate, ScienceOpen,
Scilit, Sherpa Romeo, Scopus

This publication was funded by the Lithuanian Science Council according to Project No. S-LIP-22-2
of the National Lithuanian Studies and Dissemination Program 2016–2024

Copyright © 2023 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus, Priedas – kas antri metai

Redaktorių kolegija

Vyriausiasis redaktorius

Prof. dr. *Alfredas Bumblauskas* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Atsakingasis sekretorius

Doc. dr. *Tomas Vaiseta* Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Nariai:

Prof. dr. *Zenonas Butkus*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Borys Čerkas*

Ukrainos nacionalinės mokslų akademijos
Ukrainos istorijos institutas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Bogusław Dybaś*

Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas / Lenkijos mokslų
akademijos tyrimų centras Vienoje (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Sven Ekdahl*

Geteborgo universitetas, Švedija (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Robert Frost*

Aberdyno universitetas, Jungtinė Karalystė (Istorija 05 H)

Prof. dr. *Arūnas Streikus*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Magnus Ilmjärvi*

Talino universitetas, Estija (Istorija 05 H)

Dr. *Neringa Klumbytė*

Majamio universitetas, Jungtinės Amerikos Valstijos (Filosofija 01 H)

Prof. dr. *Mathias Niendorf*

Greifsvaldo Ernsto Moritzo Arndto universitetas, Vokietija (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Zenonas Norkus*

Vilniaus universitetas (Sociologija 05 S)

Prof. dr. *Rimvydas Petrauskas*

Vilniaus universitetas (Istorija 05 H)

Dr. *Darius Staliūnas*

Lietuvos istorijos institutas (Istorija 05 H)

Prof. habil. dr. *Rafał Witkowski*

Poznanės Adomo Mickevičiaus universitetas, Lenkija (Istorija 05 H)

Redakcijos adresas:

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

Universiteto g. 7, LT-01513 Vilnius, Lithuania

El. paštas: istorijos.studijos@gmail.com

<http://www.zurnalai.vu.lt/lietuvos-istorijos-studijos>

Straipsniai vertinti dviejų recenzentų

Indeksuojamas:

BASE, CEEOL, CNKI, CORE, Dimensions, DOAJ Seal, EBSCO,

Google Scholar (h5-index 3; g5-index 4), HEAL link (Hellenic Academic Libraries Link),

JournalTOCs, Lituania, QOAM, ROAD, ScienceGate, ScienceOpen,

Scilit, Sherpa Romeo, Scopus

Leidybą pagal Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos projektą Nr. S-LIP-22-2 finansavo Lietuvos mokslo taryba

Autorių teisės © 2023 Autoriai. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrijų licencija Priskyrimas, kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Turinys

STRAIPSNIAI

<i>Werner Paravicini. Žygiai į Prūsiją: apie periferinio reiškinių pažintinę vertę</i>	8
<i>Antanas Petrilonis. „Sunkiose grandinėse“: elgesys su karo belaisviais Vokiečių ordino valstybėje Prūsijoje, Lenkijos karalystėje ir Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XV amžiaus pirmoje pusėje</i>	24
<i>Milda Kruopienė. Filantropinė veikla XX amžiaus pradžios Vilniuje: Vilniaus vaikų globos draugijos fotografijų albumas</i>	40
<i>Laurynas Kudijanovas. Indijos vaizdiniai 1927–1940 metų lietuviškoje katalikiškų misijų spaudoje</i>	65
<i>Nerijus Šepetys. Istorikas ir šaltinis: kai kurios šiuolaikinės Holokausto istoriografijos problemos</i>	85
<i>Rūta Šermukšnytė. Žydų gelbėjimas Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais: lietuviško muziejinio naratyvo kūrimo praktikos</i>	108

KLASIKA

<i>Ruth Benedict. Antropologija ir anomalumas</i>	130
---	-----

RECENZIJOS

<i>Laurynas Kudijanovas. Menas, kuriantis imperinę erdvę. – Rec.: Elena Andreeva, Russian Central Asia in the Works of Nikolai Karazin, 1842–1908: Ambivalent Triumph, Palgrave Macmillan, 2021</i>	145
<i>Dominyka Tarvydaitė. Instrukcijos cenzoriams: pokario Lenkijos cenzūros užkulisiai. – Rec.: Anna Wiśniewska-Grabarczyk, Censorship of Literature in Post-War Poland: In Light of the Confidential Bulletins for Censors from 1945 to 1956, Jagiellonian University Press, 2022</i>	151

APIE DISERTACIJŲ GYNUMĄ VILNIAUS UNIVERSITETO ISTORIJOS FAKULTETE

<i>Dominyka Tarvydaitė. Kova su „kinų sienos“ mitu (apie Leono Nekrašo disertaciją „„Pafrontė“: Valstybė ir visuomenė Lietuvos pasienyje su Lenkija 1920–1939 m.“ ir jos gynimą)</i>	156
<i>Kotryna Bėčiūtė. Ne tavo kiaulės, ne tavo pupos: kaimo visuomenės užvaldymo istorija (apie Antano Terlecko disertaciją „Kolchozų visuomenės sukūrimas: Lietuvos kaimo sovietizacija 1940–1965 m.“ ir jos gynimą)</i>	159

Contents

ARTICLES

- Werner Paravicini*. The March to Prussia: The Informative Value of a Peripheral Phenomenon8
- Antanas Petrilionis*. “In Heavy Chains”: The Treatment of Prisoners of War in the Teutonic Order in Prussia, the Kingdom of Poland and the Grand Duchy of Lithuania in the First Half of the Fifteenth Century24
- Milda Kruopienė*. Philanthropic Activities in Early 20th Century Vilnius: Vilnius Children’s Welfare Society’s Photo Album40
- Laurynas Kudijanovas*. Images of India in the Lithuanian press of Catholic missions, 1927–194065
- Nerijus Šepetys*. The Historian and the Source: Some Contemporary Problems in Holocaust Historiography85
- Rūta Šermukšnytė*. Rescuing the Jews in Lithuania during World War II: Practices of Creating a Lithuanian Museum Narrative108

CLASSICS

- Ruth Benedict*. Anthropology and the Abnormal130

REVIEWS

- Laurynas Kudijanovas*. Art Creating Imperial Space. –
Rec.: *Elena Andreeva*, Russian Central Asia in the Works of Nikolai Karazin, 1842–1908: Ambivalent Triumph, Palgrave Macmillan, 2021145
- Dominyka Tarvydaitė*. Instructions for Censors: Behind the Curtains of Post-war Polish Censorship. –
Rec.: *Anna Wiśniewska-Grabarczyk*, Censorship of Literature in Post-War Poland: In Light of the Confidential Bulletins for Censors from 1945 to 1956, Jagiellonian University Press, 2022151

ON THESES DEFENDED AT THE FACULTY OF HISTORY OF VILNIUS UNIVERSITY

- Dominyka Tarvydaitė*. Breaking the Myth of the „Chinese Wall“
(on Leonas Nekrašas’ Thesis „„Frontline Area“: State and Society in Lithuania’s Borderland with Poland in 1920–1939“)156
- Kotryna Bėčiūtė*. How Rural Society Was Occupied
(on Antanas Terleckas’ Thesis „Creation a Kolkhoz Society: The Sovietization of Lithuanian Countryside (1940–1965“)159